

Korespondence Jiřiny Popelové s Robertem Konečným z let 1931–1936

Correspondence between Jiřina Popelová and Robert Konečný in years 1931–1936

Jan Zouhar

Následující krátký soubor korespondence Jiřiny Popelové představuje jakési „čtvrté setkání“ s touto myslitelkou, setkání jistě nejdůvěrnější. Poodhaluje čtenáři soukromý život filozofky a její profesní i osobní vztahy.

Korespondence je přepsána z rukopisů bez jakýchkoli pravopisných či stylistických úprav. Editorská doplnění jsou vsazena do hranatých závorek.

Adresátem korespondence byl Robert Konečný (1906–1981), psycholog a filozof, pedagog a literát, habilitoval se na FF MU 1946, po únoru 1948 pracoval jako psychiatr, v roce 1968 byl jmenován profesorem psychologie a filozofie na FF UJEP v Brně. Originály dopisů jsou uloženy v archivu MU v Brně, fond B 136 – Robert Konečný.

This short collection of letters by Jiřina Popelová represents a „fourth encounter“ with that philosopher, certainly the most private one. It reveals the personal life of the philosopher and her professional as well as private relationships.

V Praze, 23. XII. 31.

Vážený pane doktore!

Pí. prof. Hoppeová¹ mi dala přečísti Váš dopis, v němž činíte své návrhy ohledně Sborníku. Nejlépe se mi líbí Váš třetí návrh, sborník vědecký – filosofický nejen vzpomínkový, který by kromě prací o prof. Hoppem obsahoval i cenné práce filosofů jemu příbuzných.² Chtěli bychom tento Sborník co nejdříve vydati, pokud je vzpomínka ještě živá, proto bych Vás prosila až Vám bude možno abyste požádal o příspěvek prof. Svobodu, Novotného a Arne Nováka, a kromě toho ty z řad filosofů nebo žáků p. profesora, o nichž se domníváte, že by mohli napsati hodnotné věci. Až se rozhodnete, o čem budete psáti, mohl byste býti tak laskav a sdělit mi thema, já Vám také brzy sdělím, které příspěvky dostanu, abychom mohli míti přehled, jak asi bude celá kniha vypadat. Za každý návrh z Vaší strany budu velice vděčná. – Chtěla bych, budeme-li něco podnikat, aby to byla skutečně krásná věc, – takový důkaz, že filosofie u nás dosud ještě neumřela.

S pozdravem

J. Popelová,

Praha VII. Na Zátorách 258.

V Praze, 18. II. 32.

Vážený pane doktore!

Promiňte, že odpisuji tak pozdě, na Váš milý dopis. Bylo to proto, že jsem čekala, až Vám budu moci říci něco konkrétního. Věc je totiž zkomplikována tím, že chceme založit společnost „Přátel filosofie prof. Hoppeho“, která by vzala sborník do svého nákladu, a že je tato věc dosud ve stadiu příprav. Doufám však, že Vám budu moci říci záhy něco konkrétního i v této věci. Jinak bych chtěla, aby se všechny příspěvky sešly do 1. srpna, nejpozději do 1. září. Sama mám dosud slíbeny tyto příspěvky. N. Loský „Já ve filosofii prof. Hoppe“ (příspěvek je již hotov) Číževský o Hoppeově mystice, doc. Rieger (něco, související s metafyzickým problémem, ale přesně nevím co, Patočka také není přesně rozhodnut, o čem napíše, můj muž³ pracuje

1 Marie Hoppe-Teintzerová (1879–1960), textilní výtvarnice, manželka prof. V. Hoppeho.

2 Sborník k počtě V. Hoppeho přes intenzivní přípravu nakonec nevyšel.

3 Ladislav Janota (1899–1969), filozof, soudní úředník. Věnoval se vztahu filozofie a přírodních věd, r. 1932 obhájil na UK disertaci *Přírodovědecký zákon a přírodní zákonitost*. Jiřina Popelová a Ladislav Janota uzavřeli sňatek 21. 7. 1931, rozvedli se po dvou letech.

na pojednání o Hoppeově kritice přírodovědy a já chci psát o životě a díle pana profesora – hlavně o životě, k čemuž mi pí Teinitzrová laskavě poskytla mnoho materiálu. Loský kromě toho požádal ještě některé Rusy, já jsem se obrátila na prof. Hendricha v Bratislavě a ještě se na některé lidi obrátím. Protože bude sborník obsahovati i některé nevydané práce prof. Hoppe myslím, že není třeba příspěvků mnoho, ale opravdu kvalitních. Až budu věděti něco určitějšího, ihned Vám napíši. Zvu k spolupráci ve „Fil. Ruchu“, který chceme poněkud reorganizovat a rozšířit redakci. Mějte se krásně a mnoho zdaru v práci!

S pozdravem
J. Popelová-Janotová
Praha VII.
Na Zátorách 258

V Praze, 2. IV. 32.

Vážený pane doktore!

Předně prosím za prominutí, že odpovídám tak pozdě na Váš milý dopis. – Nebyla to lenost, spíše přání sdělit Vám v dopise něco konkrétního o Společnosti přátel a o lidech, kteří slíbili příspěvky. Ale věc se nějak nedařila, jak jsem chtěla, mnoho známých, kteří byli kdysi nadšenými posluchači prof. Hoppe se rozešli po světě, a tak vše půjde hůře, než jsem zprvu myslila. To ovšem nijak neznamená, že bych nevěřila, že všechno bude dobré, ale ty konkrétní zpravy dostanete až později. Právě jsem dočtla Vaši krásnou práci o Zeyerovi, kterou mi půjčil dr. Pelikán. Kdybyste si přál, abych se zde osobně na někoho obrátila o příspěvek, jen napište.

Budu se svým jistě hotova nejdéle v červenci.

Zdraví Vás
J. Popelová

V Praze, 13. IV. 32.

Vážený pane kolego!

Děkuji za dopis. Ihned jsem došla k prof. Kozákovi, který slíbil příspěvek. K prof. Hromádkovi a Královi také zajdu, ale prosím Vás, buďte tak laskav, dopište Rádlovi. Žádala jsem ho totiž nedávno o příspěvek pro Vorovkův sborník, a on mi uvedl tolik důvodů, proč nemá čas, že bych ho těžko mohla zase znovu o něco žádat. S profesorem Hendrichem jsem si již o příspěvku

psala. – Nemyslíte, že by bylo také dobře pozvati prof. Tvrdeho? – Právě čtu Vaši práci o Zeyerovi již mi půjčil doc. Pelikán, a jež mne velice zajímá. – Pelikán rovněž slíbil příspěvek.

Srdečně Vás zdraví

J. Popelová

4 Praha, 13. IV. 32.

řádný pane kolego!

Přijíjí ra dopis Tved jsem
došla k prof. Horákov, který
slíbil příspěvek. K prof. Ho-
madkov a Kálou také
kajdu, ale prosba řá, budete
řak řakřav, dopíše řádkou:
řádkala jsem řa tolik řádávno
a příspěvek pro řádávno
řboruik, a řa řa řádávno
řádávno, řa řa řádávno, řa
řádávno řa řádávno řádávno

zrovna o něco žádat. U profesora Hrubého jsem si již o příspěvku psala. -
 Smyslíte, že by bylo také dobře povídat prof. Krále a Turčáka? - Právě tu těm práci o Zeyerovi již mi přijel od dr. Pelikána, a jest mu celice zajíma'. - Pelikán rovněž klibí příspěvek.

Srdcešně s sdraví

J. Popelová

V Praze, 6. V. 32.

Vážený pane doktore!

Odepisuji tak pozdě proto, že jsem dříve chtěla mluvit s dr. Pelikánem o Vaší studii o Zeyerovi. Pelikán souhlasí s úpravou, jak ji chcete Vy, a provedl by ji sám, ale soudí, že by bylo přec jen nejlépe, abyste ji provedl Vy, zvláště proto, že v Unii tiskaři, kdyby ji otiskávali z Vaší svázané práce, by z ní vytrhali listy, a to by myslím bylo škoda. Bude snad lépe, když Vám práci vrátím a Vy ji pošlete přímo v úpravě, jak ji chcete mít. Ruch má ostatně právě mezeru ve vydávání finančního původu, takže věc, když Vám ji nyní zašlu, bude právě včas hotova.

Byla jsem u prof. Krále s žádostí o příspěvek do sborníku, jenž jej slíbil. Ale prosila bych Vás, abyste sám požádal o příspěvek prof. Hromádku, mám důvody, proč tak nechci učiniti sama.

Měla jsem zde přednášku o prof. Hoppem a nyní o něm budu psát do Nov. Čech. Myslím, že by bylo hlavně nutno, aby ve sborníku bylo mnohostranné

ocenění a rozbor Hoppeova díla a že bychom měli uvážit, které stránky H. díla nemáme ještě zastoupeny.

S pozdravem
J. Popelová

V Praze, 13. VIII. 32.

Vážený pane doktore!

Čekala jsem na Vaši odpověď, chcete-li, abych vybrala něco z Vaší práce sama nebo chcete-li tak učinit sám. Na Váš lístek Vám ji posílám, tím spíše, že asi nyní nebudu s Ruchem spolupracovat. Je mnoho věcí, které mně tam nevyhovují. Nepořádné vycházení, nepřípustný tón polemik a pod. Pelikán bude ovšem velice rád, když mu práci zkrácenou, zašlete. Přikládám svou přednášku z loňského sjezdu klasických filologů – snad Vás bude zajímat. Právě dodělávám „Studie z logiky a noetiky duchovných věd,“ rozrostlo se mi to na značně obsáhlou práci.

S pozdravem Vám i mil. paní
J. Popelová.

[1. VII. 34]⁴

Pan

Dr. Robert Konečný
v Podivíně u Břeclavě

Pane kolego!

Vzpomínáme s mil. pí Hoppeovou na Vás i na Vaši paní a posíláme Vám srdečný podřav a přání krásných prázdnin.

J. Popelová
M. Hoppeová
nová adresa
Národní tř. 19

4 Datum podle razítka na pohlednici. (Pozn. red.)

V Praze, dne 31. srpna 1934.

Vážený pane kolego!

Poslala jsem Vám svou studii o skepsi a gnósi v díle Vorovkově, a chci Vám jen k ní připojit malé vysvětlení. Několik Vorovkových přátel chtělo uctít páté výročí Vorovkovy smrti sborníkem, který je již vytištěn v Unii, ale leží tam z různých technických i zásadních důvodů. Např. proto, že se příliš do toho pletl Pel.⁵ s nímž jsme se my ostatní rozešli. A tak nečekajíc na brzké vyjití sborníku, zachránila jsem si zatím tento separát. Kdybyste o něm chtěl někde referovat, těšilo by mne to kvůli hynoucí památce Vorovkově. – Kdyby se snad někdo z Vašich známých o separát zajímal, zaslala bych vám ještě.

S pozdravem

Jiřina Popelová

Praha VII. Skuherského ul. spolk. dívčí reál. gymnasium

[hlavičkový papír PhDr. Jiřina Otáhalová-Popelová⁶ Praha XIX-1585] Kotěrova ul.

V Praze, 22. VI. 36.

Vážený pane doktore!

Posílám Vám svou knížku⁷ a budu se těšit na Váš referát. Jsem Vám dlužna vysvětlení ad informandum pro Vás. Mrzí mne dnes, že vyšla v Hoppeho knihovně ze dvou důvodů.

1.) Ač si nesmírně vážím díla V. Hoppeho a filosofických podnětů, jež mi poskytl, můj vlastní filosofický vývoj jde směrem dosti odlišným.

2.) Nemám nic společného s Kruhem přátel a mám dnes k němu odmítavé stanovisko. Jsou tam dnes lidé, o nichž se bohužel bojím, že mohou památku Hoppeho jen kompromitovat.

Bude Vám asi divné, jak to přijde, že kniha tam přece vychází. Věc byla vyjednána písemně, za mého dvouletého pobytu v Itálii, kdy jsem netušila, jak nynější výbor Kruhu přátel vypadá. Po návratu jsem byla zprvu příliš zaměstnaná, abych se o Kruh více starala a poznala jsem vše teprve tehdy, když jsem byla pozvána, abych o filosofii Hoppeově přednášela a po mé přednášce jakási členka spiritistka přečtla báseň ze záhrobí, prý jí duchem

5 Tj. Pelikán, o němž Popelová píše i v dalších dopisech.

6 Jiřina Popelová se za akademického sochaře Karla Otáhala provdala 23. srpna 1934 v Prostějově.

7 Jedná se o spis J. Popelové *Poznání kulturní skutečnosti* (1936).

Hoppeho diktovanou! Bylo mi tím trapněji, že jsem na přednášku pozvala několik svých známých. Tehdy ale se již kniha tiskla a nemohla jsem již nic dělat. Více jsem do schůzí nechodila, také proto, že jsem čekala rodinu a že se mi narodila dceruška. Dověděla jsem se proto až dodatečně o osudech Vaší předmluvy a kritických poznámek. – Dnes jsou ve výboru lidé, kteří na př. věří v pravost rukopisů a p. Já jsem členství výboru odmítla, a abych nemusela vykládat své stanovisko, jemuž by stejně neporozumněli, udala jsem jako důvod zaneprázdnění dceruškou. Ovšem tyto věci píší jen Vám a důvěrně, myslím, že je třeba, abyste o nich věděl. Ač se tedy knížka dostala na svět vlastně nedopatřením, bude mne zajímat co o ní soudíte, právě tak jako o článku „Pravda a jistoty“ v 3.–4. č. České mysli.

S přátelským pozdravem

J. Popelová

prof. PhDr. Jan Zouhar, CSc.

Katedra filozofie, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita

Arna Nováka 1, 602 00 Brno, Česká republika

zouhar@phil.muni.cz